

ถอดประสบการณ์

การจัดการความรู้ประเด็น “การบูรณาการด้าน สิ่งแวดล้อม กับการเรียนการสอน”

1 ชื่อสกุลผู้เล่าเรื่อง ศาสตราจารย์คลินิก พลเรือตรีหญิงสุชาดา วุฒิกนก

2 ชื่อสกุลผู้บันทึก ศาสตราจารย์คลินิก ทันตแพทย์หญิง สายสวาท ทองสุพรรณ
ศาสตราจารย์คลินิก ทันตแพทย์ วิจิตรศักดิ์ โชลิตกุล
อาจารย์ ทันตแพทย์หญิง ประรณนา ยอดมโนธรรม

3. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของผู้เล่าเรื่อง
คณบดี คณะทันตแพทยศาสตร์

4. เรื่องที่เล่า “การป้องกันพิษจากไอระเหยและฝุ่นผงจากแบบปูนและสารเคมีในห้องปฏิบัติการ”

5. ความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

เมื่อได้รับโอกาสให้จัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ ที่เป็นเอกชนแห่งแรกของประเทศ ได้ตั้งใจว่าจะทำให้เป็น “โรงเรียนทันตแพทย์ในฝัน” ความฝันนี้เริ่มมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นนิสิต ประกอบกับประสบการณ์ในการทำงานในโรงพยาบาล ทำให้มองเห็นภาพ “บัณฑิตทันตแพทย์ที่พึงประสงค์” ที่ไม่เพียงจะมีความรู้แต่วิชาหลักทางทันตแพทยศาสตร์ มีความละเอียดอ่อนในงานฝีมือ แต่จะต้องเป็นผู้มีคุณธรรม มีเมตตาสูง และ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

การเตรียมห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ จึงมุ่งเป้าไปที่การสร้างสภาวะแวดล้อมให้นักศึกษาได้เล่าเรียนอย่างมีความสุข มีสมาธิ มีความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังอุปนิสัย ให้มีความรับผิดชอบ ในเครื่องมือ และอุปกรณ์การเรียนที่ล้วนราคาแพง ที่เป็นของส่วนรวมและของส่วนตัว และเพราะทันตแพทย์เป็นอาชีพที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ และมีการใช้วัสดุและเคมีภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพ การจัดสิ่งแวดล้อม ให้ถูกหลักอาชีวอนามัย จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำให้ได้ดีที่สุดร่วมไปด้วย

6. วิธีการ/ ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ใช้

ผู้มีส่วนร่วมอุปสรรค หรือปัญหา ในการทำงาน และแนวทางแก้ไข

ดำเนินการโดยจัดแยกห้องปฏิบัติการที่จะเกิดไอระเหยและฝุ่นผง ให้มีระบบปรับอากาศแยกจากส่วนกลาง ป้องกันกลิ่นกระจายไปห้องอื่นๆ ในพื้นที่ทำงานมีท่อดูดออกไปนอกอาคาร แล้วมีการเติมอากาศเข้ามาชดเชย โดยเลือกที่จะดูดลมเย็นจากบริเวณทางเดินที่มีการปรับอากาศเย็น ทำให้อุณหภูมิในห้องไม่ร้อนอบอ้าว เหมือนการดูดอากาศร้อนภายนอกอาคารเข้ามา

ห้องปฏิบัติการที่อยู่ในตัวอาคารที่ได้ถูกก่อสร้างไปแล้ว จะปรับเป็นการสร้างกล่องปิดไม่ให้ไอระเหยพุ่งในห้อง โดยมีท่อระบายกลิ่นจากกล่องปิดนี้ออกไปนอกอาคาร

บริเวณพื้นที่ทำงานที่มีเครื่องขนาดใหญ่สำหรับการเผาและการขึ้นรูป โครง โลหะจะมีควันและฝุ่นผงโลหะเกิดขึ้น จะมีเครื่องดูดอากาศขนาดใหญ่ ติดเพดาน และเป็นห้องปิด

ผู้มีส่วนร่วม ในการสร้างสิ่งแวดล้อม

การทำงานสำเร็จได้จากการประสานงานกับมหาวิทยาลัยในด้านงบประมาณ และทีมงานวิศวกรสถาปนิกของมหาวิทยาลัย ที่เปิด โอกาสให้ผู้ใช้งานได้เสนอความเห็นและร่วมกันวางแผนปรับเปลี่ยนงานออกแบบและก่อสร้างไปด้วยกัน ในด้านรายละเอียดทางด้านการเตรียมสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในการทำงานทางทันตกรรม ที่มีความซับซ้อนพอสมควร ได้รับความร่วมมือจากช่างเทคนิคทางทันตกรรม ที่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูง เข้ามาร่วมงาน

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญ ในการดำเนินงาน ให้ประสบความสำเร็จ

คือการให้ข้อมูลทางทันตกรรมแก่ผู้มีส่วนร่วมดังกล่าวมาทั้งหมด เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน ให้ได้มาซึ่งสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสมที่สุด ที่จำเป็นต้อง ใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นจำนวนหนึ่ง และการควบคุมดูแลงานก่อสร้างตกแต่งอย่างใกล้ชิด

การทำความเข้าใจ ก่อนข้างจะเป็นปัญหา แต่ด้วยความตั้งใจมุ่งมั่น ให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มากที่สุดของคณบดี ทำให้มีความพยายามชี้แจง ยืนยัน ในหลักการและเหตุผล การนำบุคลากรที่เกี่ยวข้องไปเยี่ยมชมการออกแบบ ในที่ต่างๆ จนเกิดความเข้าใจตรงกัน และเห็นความสำคัญของการป้องกัน ตั้งแต่เริ่มต้นมากกว่าจะประหยัดแล้วตามไปแก้ปัญหาที่อาจแก้ไม่ได้ในอนาคต และบางปัญหาของสิ่งแวดล้อมที่มีอันตรายต่อสุขภาพ อาจไม่ส่งผล ในทันที แต่จะเป็นปัญหาเรื้อรังที่อาจไม่มีทางแก้ การป้องกันจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด

7. ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ผู้เล่าเรื่องได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ดังกล่าว

ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น

คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นที่กล่าวถึง ในวงการทันตกรรม ไม่เพียงแต่คุณภาพของการเรียนรู้จนได้บัณฑิตที่มีคุณภาพพิเศษเป็นเอกลักษณ์แตกต่างจาก โรงเรียนทันตแพทย์อื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ มีความโดดเด่นในด้านการจัดสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ดังแสดงได้จากจำนวนผู้ขอเข้าเยี่ยมชม ในเกือบทุกเดือน ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนทันตแพทย์ที่เปิดใหม่ ซึ่งคนปกติก็ไม่ได้ปิดบัง แต่กลับยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติ และนำเยี่ยมชม พร้อมทั้งอธิบายประกอบด้วยตนเอง ยินยอมให้ตัดลอกเพื่อนำไปใช้ได้เลย

สิ่งที่ผู้เล่าเรื่องได้เรียนรู้จากประสบการณ์ การสร้างสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

การมีผู้ร่วมงานที่อยู่ในสายอาชีพอื่น ทำให้ได้เรียนรู้ ที่จะรับฟัง ทำความเข้าใจ และศึกษาเพิ่มเติม ในสิ่งที่ตนไม่เชี่ยวชาญ และกล้าที่จะก้าวออกจาก “Comfort Zone” ไปทำในสิ่งที่ไม่คุ้นชิน ด้วยความ ตั้งใจ มุ่งมั่น ในเป้าหมาย แล้ว “ทุกอย่างก็เป็นไปได้”

บทสรุป

การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี มีหัวใจสำคัญอยู่ที่ การตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยการเรียนรู้ที่ไม่เพียงจะเน้นแต่ด้านวิชาการ แต่ต้องคำนึงถึงจิตใจและอารมณ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้อย่างมาก เพราะผู้เรียนจะอยู่ในสถานะที่ไม่ถูกรบกวนสมาธิ ไม่มีความกังวลต่ออันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ และสิ่งแวดล้อมที่ดียังเป็นต้นแบบที่ปลูกฝังนักศึกษาให้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตการทำงาน และชีวิตส่วนตัว ในอนาคต ให้ได้มาซึ่งความสุขอย่างยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่ทุกสถาบันการศึกษาควรจะได้จัดเตรียมให้สมบูรณ์ที่สุด

และในขบวนการสร้างสิ่งแวดล้อม จะต้องมิขบวนการคิดที่ประกอบด้วยความรู้ ประสบการณ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ความสามารถในการมองเห็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และเข้าใจขบวนการการเกิดปัญหาได้อย่างชัดเจน สนใจเรียนรู้วิธีการที่จะแก้ปัญหาให้ได้วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลที่สุดทั้งยังคุ้มค่า และสุดท้ายคือ “ความตั้งใจจริงที่จะเป็นกุญแจดอกสำคัญนำสู่เป้าหมายที่ต้องการ”